

Mētrienas

Izdod Mētrienas pagasta pārvalde

2023. gada oktobris – decembris

Nr. 5 (282)

Dzīve

Rītos uzvilkt sevī
Cerību karogu
To līdz vakaram
Nenolaist.
Un par spīti
Dumbrājiem un smiltājiem
Apliecināt,
Ka ceļš ir skaists.
(K. Apškrūma)

Ieminam sniegā pēdas, sabirst rudens zaudētās asaras, koku kailajiem zariem pieskaroties. Ejam tik dažādi, viens ar lielu apņēmību, ka vēl kas darāms palicis, cits apdomājot, vai vispār steigties ir vērts, vēl kāds, smagu pārdomu vezumu vilkdams un apkārt pēc viegluma lūkodams. Aiz katra no mums paliek gājums, katram savs. Un domas, kas ikdienai saturu dod. Kad te apkārt dabā tik balts un tīrs, tas, kas notiek pasaulē, šķiet kaut kas prātam neaptverams.

7. oktobris atnesa ziņu par vēl vienu kara pieteikumu Tuvajos Austrumos. It kā jau nepietiktu ar šausmām, kas notiek Ukrainā. It kā par maz jaunuma, par maz bēdu un mierīgo cilvēku upuru. Drīz atkal skanēs „Klusa nakts, svēta nakts”, un šo klusumu kā vislielāko dārgumu gaida miljoniem cilvēku. Šis ir tas laiks, kad esam atvērtāki, dāsnāki savās domās un sirdī, kad spējam saprast līdzcilvēkus, dodot viņiem ticību sev, saviem spēkiem. Kaut tā būtu visā pasaulē.

Tuvojas izskaņai gads, kurā arvien pārskatām vērtības, kurām ne vienmēr pievērsta uzmanība ikdienā: ģimenei, darbam, ticībai saviem spēkiem un visu lietu rūpīgai pārdomāšanai, pirms pieņemt lēmumu. Un, protams, ticību savai zemei, jo tieši lauku cilvēku un visas Latvijas lielākais spēks ir patriotisms pret pašu kopto zemīti. Esiet stipri ticībā sev, savai ģimenei un savai tēvu zemei.

Laiks un darbs dzen uz priekšu, bet ir ļoti svarīgi ieklausīties gan sevī, gan atarast laiku ieklausīties un saprast vienam otru, apdomāt, kas kurā brīdī ir tas pats nozīmīgākais. Tajā pašā brīdī nenokavēt, paspēt un paveikt.

Mieru dvēselēs, mīlestību sirdīs un saskaņu mājās. Ar cerību Jaunajā 2024.gadā!

Ināra Krjukova

Foto V. Otvare

*Šai svētā naktī zeme un debess zvīļo!
Šai naktī sirds ar zvaigznēm sarunājas,
Viss ienaids rimst, cits citu atkal mīļo,
Pār visu miera siltie spārni klājas.*

*Šai naktī ejot zaigo tavas pēdas,
Šī nakts spēj šaubās cerību tev iedot,
Šī nakts ļauj aizmirst visas, visas bēdas
Un māca tevi mīlot visu piedot.*

*Šī nakts ir debess vārtus atvērusi,
Pār zemes tumsu dedz tā zvaigžņu loku,
Un naktī šai uz katra galvas klusi
Dievs svētot uzliek savu mīļo roku.
/V.Mora/*

Mētrienas pagasta iedzīvotāji, vēlu Jums gaišas liksmes, mīlestības un cerību piepildītu Ziemassvētku noskaņu katrā mājā, katrā ģimenē, katrā kolektīvā! Veselību un spēku ieceru piepildījumu 2024. gadā!

Pārvaldes vadītāja **Ilona Zalāne**

Bērnudārza jaunumi

Vecāki – tirgotāji!

Vecmāmiņas gardā putra...

Putras dienā vārām putru.

Mācību gada pirmais cēliens tuvojas noslēgumam. Ir aizritējuši aktīvi un darbīgi mēneši. Šajā mācību gadā viena no mūsu iestādes prioritātēm ir efektīva mācību procesa īstenošana āra vidē. Plānojam rotaļnodarbības un pasākumus āra vidē, svaigā gaisā. Organizējam mācību pastaigas ar vērojumiem un uzdevumiem dabā. Īstenojot aktivitātes dabā, var lieliski pilnveidot sadarbības prasmes, pašvadītas mācīšanās, kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes. Šajā mācību gadā iestādē noris arī aktīva vecāku iesaistīšana pasākumu organizēšanā un norisē. Rezultātā ir piedzīvoti brīnišķīgi, izglītojoši pasākumi kopā ar vecākiem, āra vidē, baudot svaigu gaisu un pozitīvas emocijas.

Šobrīd izdzīvojam skaisto Ziemassvētku gaidīšanas laiku.

Audzinātāja **Aiga**

Pārgājienā.

Miķeļdienas ratu vilkšana.

Braucam uz Mārtiņdienas tirdziņu.

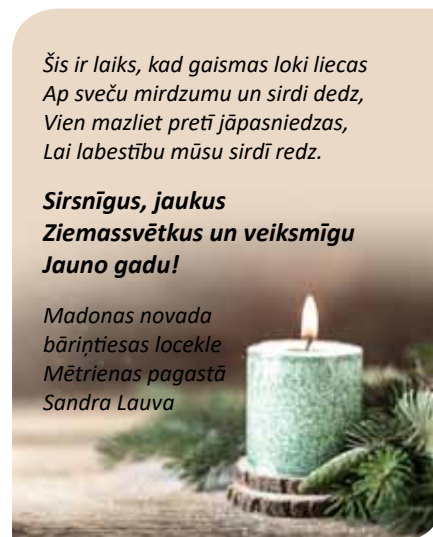

Ziemassvētki ir laiks,
kad sadzirdēt nesaklausāmo,
saredzēt nemanāmo, sajūst
neapjaušamo.

/K. Skalbe/

*Lai visiem mierpilns un
gaišām domām caurvīts
Ziemassvētku gaidīšanas laiks!
Lai brīnumu un mīlestības
pilns Jaunais gads!*

Mētrienas pirmsskolas izglītības
grupu kolektīvs

*Šis ir laiks, kad gaismas loki liecas
Ap sveču mirdzumu un sirdi dedz,
Vien mazliet pretī jāpasniedzas,
Lai labestību mūsu sirdi redz.*

**Sirsnīgus, jaukus
Ziemassvētkus un veiksmīgu
Jauno gadu!**

*Madonas novada
bāriņtiesas locekle
Mētrienas pagastā
Sandra Lauva*

Valsts policija aicina ievērot drošību ziemas mēnešos

Pirmais ziemas mēnesis ir klāt! Strauji tuvojas arī skolēnu brīvlaiks, tāpēc Valsts policija atgādina ikvienam, ka pirms ziemas prieku un aktivitāšu baudīšanas, ir jāapsver, vai konkrētā aktivitāte nav pārlietu bīstama gan sev pašam, gan mazākajiem ģimenes locekļiem!

Aizraujoties ar ziemas prieku baudīšanu, laiks paskrien nemanot, līdz ārā satumst, tāpēc ir svarīgi atcerēties par atstarotāju izmantošanu. Dienakts tumšajā laikā, pārvietojoties pa neapgaismotu ielu vai ceļu bez gaismu atstarojošas vestes vai apģērba bez iestrādātiem gaismu atstarojošiem elementiem, gājējs autovadītājam ir

redzams aptuveni 17 metru attālumā. Esi redzams pats un parūpējies, lai Tavi tuvākie būtu redzami.

Tāpat paturi prātā, ka ziemas mēnešos ceļi ir slideni un autovadītājs var nepaspēt laicīgi nobremzēt, tāpēc neskrien pāri brauktuvei un pārliecinies, ka transportlīdzekļa vadītājs tevi redz.

Lai gan skaistais laiks aiz loga mūs piecē, ārā ir jūtams sals un uz ūdenstilpēm veidojas ledus kārtas, kas sākotnēji var šķīst izturīga, taču patiesībā tā var būt maldinoša. Esošais ledus slānis zem sniega segas vēl ir plāns, tādēļ nevajadzētu steigties ar ziemas prieku baudīšanu uz tā. Tāpat aicinām rūpīgi izvērtēt arī zemledus makšķerēšanas

aktivitāšu piekritējiem, vai ledus biežums ir pietiekams un atrašanās uz tā ir droša, tādējādi rūpējoties gan par savu, gan līdzcilvēku drošību.

Baudot ziemas priekus uz kalna, nereti tiek gūtas traumas, tāpēc, ievēloties ziemas prieku vietu, lūdzam atcerēties ka:

- Jāpārbauda, vai uz kalna nav nekādi neparedzēti šķēršļi (akmeņi, ledus gabali vai citi priekšmeti);
- Jāpārlicinās, vai pašu veidota trase neatrodas tuvu transporta braucamajai daļai;
- Jāievēro droša distance, lai neuzbrauktu kādam virsū un neradītu bīstamas situācijas.

Sieviešu klubiņā „Ābele”

„Laika Pietur Zīmes”

Aicinājums.

Aiz loga jau pavasaris smeļ,
Un aicina mani – nu, skrej!
Līdzī vējam un spožajai saulei,
Priekam, bēdām,
Tad – skani pasaulei!
Pasaulei skanēt?
Tas taču ir tik grūti!
Tik grūti kā uzburt puķi
No asfalta melna,
Tik grūti kā pamanīt gaismu
Vistumšāko melu naktī,
Tik grūti kā taisnību atrast,
Pa pasauli skrejot...
Un tomēr – es vēlos kaut reizi,
Bet skanēt!
Ar savu patiesību,
Ar savu spēku,
Kas sirdī krāts.
Tā – mana balss,
Tā varbūt nebūs
Tik spoža un gaiša
Kā saules gaisma,
Un patiesība –
Tā nebūs tik gluda
Kā saules stars,
Bet – tā būs
Mana,
Kas no dvēseles skanēs!

Dzejniece un novadniece no Aizkujas **Raita Sondore** 9. novembrī viesojās mūsu klubiņā „Ābele”, sakarā ar viņas pirmās dzejoļu grāmatas „Laika Pietur Zīmes” iznākšanu. Reizēm viņas dzejas rindas lasāmas Madonas novada laikrakstā „Stars”.

Dzejniece iepazīstināja mūs ar savu dzeju un priecēja mūs ar dzejas lasījumiem. Atvērtās sarunās uzzinājām par dzejas iedvesmas avotiem – dabas krāšņumu un daudzveidību. Viss, ko redz un dzird ikdienā ģimenē, sabiedrībā, pasaulē, atbalsojas dvēselē kā atziņu atbalsis dzejā.

Es iegādājos šo grāmatu. Lasot to, katrā lappusē atrodu sev kādu tuvu atziņu, izteiksmīgas dzejas rindas saistošā valodā.

Lūk, dažas izjūtas par dabu:

Par pavasari.

„... manā mežmalas pļavā – pavasaris,
Izplaucis dzeltenās sviesta bungās un
neaizmirstulēs,
Uzsmaida pretī ar pienenes saulaino
skatu,
Iespraucies vidū starp vasaru, rudeni,
ziemu.”

Par vasaru.

„Zeme ir zaļas dzīvības pilna,
Pļavas, meži, viss ārs,
Es aizturu elpu un dzirdu –
Aiz kalna jau pamalē līgo!”

Par rudeni.

„Ar salnas nokostiem ziediem
Un lietavām apnicīgām
Tu ienāc pa manas dvēseles vārtiem,
Sakot – nu vasaras krāšņumam gals!”

Par ziemu.

„Ar sniegpārslu virpuļiem
Un ziemeljēja šalkām
Tu izej pa manas dvēseles vārtiem
Un saki –
Nu ziemas mieram lai svars!”

„... Dieviņ mīlais, paldies, saku
Ka to visu redz mums acis
Un no laimes silst mums sirdis”.

Paldies grāmatas autorei par cie-
mošanos sieviešu klubiņā „Ābele”. Lai
dzejniecei ražīgs Jaunais 2024. gads!

Iespaidos dalījās
Laima Tumanova

Ciemos uz Stalīdzāniem

27. oktobra pēcpusdienā sieviešu biedrības „Ābele” dalībnieces devās tepat netālu uz Stalīdzāniem pie koku vilnas meistara Ritvara Toča. Viesmīlīgais namatēva mūs sagaidīja savā darbnīcā. Ritvara nodarbošanās ir saistīta ar koku vilnas ieguvu un tās izmantošanu. Interessants bija viņa stāstījums par katru koku un augiem, kas aug pie mums. Ritvara

Turpinājums 4. lpp.

zināšanas par kokiem ir tik plašas un interesantas, ka par to varētu uzrakstīt grāmatu. Tāda Ritvaram jau top divus gadus, tikpat ilgs laiks vēl vajadzīgs.

Savu stāstījumu Ritvars iesāka ar mūsu cēlāko koku – ozolu, kas senatnē cilvēkus pabaroja, padzirdīja, apģērba un izārstēja. Ozola vilna ir pati siltākā, tāpēc ozols tika izmantots cimdos, zeķēs, filčos, cepurēs, zirgu deķos un godiem zīļu vainagos. Viņam ir izdevies izgatavot zīļu vainagu, ko agrāk darināja vienai dienai – kāzām – un tālāk nodeva mantojumā.

Tā Ritvars stāstīja par katru koku un augu. Vērtīgs koks ir arī apse. No apses gatavoja jostas, saites, smēres, jo tās noņem sāpes, tūsku, iekaisumus.

Vainags no koku vilnas un zīlēm.

Stāstīja arī par ēdienu gatavošanu – var cept maizi, cepumus, iegūt zīļu kafiju. Ar zīļu kafiju un ķimeņu sieru cienāja arī mūs. Jāatzīst, ka zīļu kafija bija garda.

Ritvara meistarklase pie mums Mētrienā 15. decembrī.

Braucienā piedalījās
Maruta Kovaļevska

Cepumi no koku mizu miltiem

15. decembrī Ritvars Točs viesojās sieviešu biedrības „Ābele” telpās. Tikšanās bija neierasta, jo meistars ieradās cept cepumus, kuru mīklas sastāvā koku mizu milti. Uz vietas mīksto, vijīgo mīklu noformējām, izcepām un degustējām. Ritvars izstāstīja un demonstrēja, kā top mizu milti, kurus brīvi drīkst lietot uzturā.

Teksts un foto **Ligita Tumanova**

DZIMTU STĀSTI

2018. gadā iznāca grāmata „Mētrienas vietvārdu saglabāšana nākamajai simtgadei”, ko sieviešu klubs „Ābele” veltīja Latvijas simtgadei. Apjomīgais un interesantais izdevums tapa ar daudzu mētrieniešu – esošo un bijušo līdzdalību. Taču pēc grāmatas iznākšanas ir saņemti precizējumi un jauna informācija, vairāki atmiņu stāsti par dzimtām, tāpēc vēlamies ar to padalīties avīzes lappusēs.

Ilgas Kīkules atmiņas

„Zaļmežnieki” (212. lpp. grāmatā, 266. mājas vieta) „Apsītes”(77. lpp. grāmatā, 84. māja)

Fotogrāfijai, kura publicēta 212. lappusē un kurai dots paraksts „Skrūžu ģimene”, nav nekāda sakara ar Skrūžu ģimeni. Arī ar Leiveru ģimeni nē. Nepazīstu nevienu no tur redzamajiem cilvēkiem. Tie nav ne Skrūži, ne Leiveri.

„Zaļmežnieki”-liela un bagāta saimniecība. Tā ir vecsaimniecība, pastāv jau no 19.gadsimta, saimniekus sauc Leiveri.

Vecā saimnieka vārdu nezinu, saimniece ir Līze Leivere. Viņa ir mana tēva Roberta Sīkstulja krustmāte. Mūsu māja „Apsītes” ir celtas uz Līzes Leiveres manam tēvam dāvinātas zemes. „Zaļmežniekos” jau 19. gadsimtā bija ne vien liela, labi uzturēta dzīvojamā māja ar saimnieku un kalpu galu, lieliskas saimniecības ēkas, bet arī ērta ģimenes mājiņa. Šai mājā ilgus gadus dzīvoja mani vecvecāki: kurpnieks Jānis Sīkstulis un viņa sieva Līze Sīkstule, dzim. Dzirkale. „Zaļmežnieki” ir dzimtene vairākiem viņu bērniem. Varu nosaukt: Roberts, mans tētiš- 1894. g., Alīda-1902.g., Pēteris – mans krusttēvs-1906. g. Nezinu, kāpēc un kurā gadā mani vecvecāki no „Zaļmežnieku” ģimenes mājas pārcēlās uz ģimenes māju „Riceļos”. Bet sirsnīgās, gandrīz radnieciskās attiecības ar „Zaļmežnieku” saimniekiem nepārtrūka. Tās turpinājās arī vēlāk, kad „Zaļmežniekos” sāka saimniekot jaunā paaudze – Marta un Eduards Skrūži. Apbrīnojami, bet tā tas bija.

Saimnieku Leiveru ģimenē bija trīs meitas: Marta, Zelma un Vilma. Nezinu, kuros gados dzimušas Marta un Zelma. Vilma ir jaunākā meita, dzimusi 1912. gada 11. septembrī. Meitas izauga lielas, izskolojās. Tad dzimtu sāka vajāt ļauns liktenis. Ar tuberkulozi nomira saimnieks – Līzes Leiveres vīrs. Drīz pēc tam ar šo pašu ļauno kaiti – meita Zelma. Apbrīnojams ir saimnieces Līzes Leiveres gara spēks, nesalaužama viņas griba

Zaļmežnieku saimnieki Marta Skrūze, dz. Leivere un Eduards Skrūzis savas mājas puķu dārzā 20. gs. 30. gadu pirmā puse. Foto J.Purcēna, Barkavas pagastā

saturēt kopā lielo saimniecību, neļaut tai sabrukt, izputēt. Tad meita Marta apprecas, mājās ienāk un saimniekošanu pārņem znots Eduards Skrūzis. Māte var atvilkt elpu, jo Marta ir lieliska saimniece un arī par znotu nav ko sūdzēties. Bet ļaunais liktenis neatkāpjas. 1932. gada 21.martā Mūžībā aiziet Vilma – 20 gadu jauna. Ar tuberkulozi. Saikavas kapos, kur skaisti ierīkota Leiveru dzimtas kapu vieta, neilgā laika sprīdī nu jau trīs kapi...

Skrūžu ģimenē ir piedzimuši meitiņa, kurai kristībās doti veseli trīs vārdi: Zinaīda Vilma Hilda. Sauc gan viņu tikai pirmajā vārdā, pie tam tā ģimēnī: Zinna. Tā viņa arī man ir palikusi atmiņā kā Zinna.

Zinaīda(skatoties pēc fotogrāfijām) ir vēl maziņa, kad arī viņas māmiņa Marta saslimst ar tuberkulozi un mirst. Nezinu, kurā gadā.

20. gadsimta trīsdesmitie gadi... Dzimtas kapu vieta ir skaisti ierīkota: liels pieminekļis, tam abās pusēs iestādītas tūjas, ap kapu laukumiņu zems mūra žodziņš. Kad nomirst Marta, viņa

jāapglabā ārpus žodziņa, jo pārējie apbedījumi vēl pārāk jauni, likums neļauj tiem rakt virsū. Marta dus ārpusē.

It kā savu uzdevumu izpildījusi, tuberkuloze un reizē ar viņu nāve no „Zaļmežnieku” mājām atkāpjas.

Dzīve prasa savu, un Eduards apprecas otrreiz. Mājās ienāk jauna saimniece – Lūcija. No kurienes un kādas dzimtas nāk Lūcija, es nezinu. Nav arī, kam pavaicāt. Lūcija un Eduards saimnieko un audzina Zinaīdu, kura jau iet skolā. Viņiem pašiem bērnu nav. Varas maiņa 1940. gadā un izsūtīšana 1941. gada 14. jūnijā „Zaļmežniekiem” iet secen, neviens netiek arestēts, neviens nav uz Sibīriju aizvests. Mierīgi paiet arī vācu laiks. Eduards nekādās tā laika aktivitātēs neiesaistās, saimnieko „Zaļmežniekos”, laikā nodod vācu varas uzliktās nodevas. Un tad – 1944. gada vasara un atkal varas maiņa.

Grāmatas 212. lappusē rakstīts, ka 1946. gadā mājas iedzīvotāji vai nu ir izsūtīti vai devušies bēgļu gaitās. Man nav, kam pavaicāt, bet, cik atceros, represēts tika Eduards, acīmredzot par to, ka nespēja nomaksāt šausmīgi lielās nodevas, ko lielsaimniecībām uzlika padomju vara. Ar nolūku: tās izputināt. To es

atceros, ka Lūcija bēguļoja un slēpās pie uzticamiem cilvēkiem. Vecā saimniece Līze Leivere paglābās Saikavas pagasta tālākajā galā pie radnieciskās Elīnas Smilgas „Liespalās”, Zinaīda pie radniekiem Ļaudonas „Valgacos”. 1946. gadā „Zaļmežnieki” ir tukši, tur var iemītnāties jauni iemītnieki. Neko nevaru pateikt par laiku no 1947. līdz 1948. gadam. Zinu tikai, ka Zinaīda mācās Ļaudonas vidusskolā, dzīvo „Valgacos” pie radiem. „Valgacu” saimnieku uzvārdu nezinu.

1949. gada 25. martā „Valgacos” iebrauc bruņoti vīri un pavēl saimniekiem aši taisīties tālajā, nezināmajā ceļā. Veltīgas ir saimnieku pūles bruņotajiem vīriem ieskaidrot, ka meitene Zinaīda nav viņu bērns, bet Ļaudonas vidusskolas skolniece, kura „Valgacos” dzīvo pa mācību laiku. Zinaīdai pavēl sataisīties un braukt līdz. Visi nonāk Sibīrijā.

Šai šausmīgajā dienā mēs ar māsiņu Aīdu nobijušās un noraudājušās atnākam mājās no Kalna skolas. No manas 6. klases ir izsaukti un aizvesti Milda Smilga un Jānis Upenieks. No māsiņas klases

Jautrīte Smilga, Aldis Grāvītis. No 7. klases – Solveiga Lazdiņa... Kad mans tētis izdzird, ka aizvestas „Liepsalu” Smilgu meitenes, viņš šausmās saķer galvu.

„Liepsalās” taču ir Leivermāte, viņa krustmāte. Kas noticis ar viņu? Otrā dienā, 26. martā, tētis jūdz Laucīti un cauri visam pagastam dodas uz „Liepsalām”. Vakarā pārbrauc un atved mājās pie mums Līzi Leiveri ar tām nedaudzajām mantām, ko izdevies paglābt un saglabāt. Tētis atved arī vienu labu un vienu bēdīgu ziņu. Labā ziņa ir tā, māsīca Alīda un viņas vīrs nav aizvesti. Bēdīgā ziņa: no bagātās lielsaimniecības „Skaldas” ir aizvests saimnieks Alfrēds Vaibe un viņa sieva Emīlija Vaibe, dzim. Meldere. Izsūtījumā Amūras apgabalā Alfrēds Vaibe mirst. Emīlija 50.-gadū beigās atgriezās Latvijā un dzīvoja Mārcienā. Vaibes ir mana tēva radi.

Līzei Leiveri sākas ilgāks dzīves posms „Apsītēs”. Nav jau cetur, kurp iet. Līze ir liela adītāja, un mēs visi esam „apadīti” ar ļoti skaistiem, rakstainiem cimdiem un arī kapzeķītēm, „kāti” vienmēr ir ar robiņiem gar malu un ar rakstu, nevis ar svītriņām vien. Neatceros un nekādi nesaprotu, kādā veidā un kā Leivermāte no nu jau zudušajiem „Zaļmežniekiem” atgādā „Apsītēs” lielu daudzumu pojeņu stādu. Mans tētis mājas dienviņu pusē ierīko viņas pojenēm lielu, garu dobi, no malām apliktu ar dēļiem. Tur Leivermāte sastāda savas pojeņes un, kad tās sāk ziedēt, ir ko priecāties. Baltas, tumšrozā, gaišrozā...Tumši, tumši sarkanas un gaišsarkanas... Tās ir atmiņas no „Zaļmežnieku” lielā un skaistā puķu dārza.

Ap 1955. gadu no meitas Zelmas Lazdiņas mājām uz „Apsītēm” dzīvot pārnāk mana vecmāmiņa Līze Sīkstule. Nu abām veckundzītēm ir ko spriest, ko atcerēties, savu reizi kopīgi izraudāties. Tas gan notiek reti, jo abas Līzes ir stipras sievas, savu bēdu katra nes sevī un asarās neizplūst. Neiztiek arī bez komiskām situācijām. Vienu tādu noklausījās mana mamma. Mana vecmāmiņa pamāca Leivermāti: „Tu, Līz, šai mājā neiedomājies par daudz. Savā mājā tu varēji visus komandierēt, šiten ne. Man te ir dēls, vedekla, mazmeitas, kas tev?” Te Leivermāte žigli ieblīst: „A man ir krustdēls!” manai vecmāmiņai šāds iebildums ir „tīrā špicka”. „Krustdēls,ta

Zaļmežnieku saimnieki: Priekšā sēž vecā saimniece Līze Leivere, blakus viņas znots Eduards Skrūzis, vidū Eduarda un Martas meitiņa Zinaīda Vilma Hilda Skrūze, aizmugurē no labās Marta Skrūze, dz. Leivere, blakus Martas māsa Vilma Leivere. Foto V. Rudolf Ļaudonā.

krustdēls, tas nav ni dēls, ni meita. Tā ka tu te nekomandierē un lielu saimnieci nespēlē”. Leivermāte samierinoši: „Vai t’ es ko? Ka tik jumts vīrs galvas un maize uz galda”. Vecmāmiņa uzvaroši: „Nu, re, Līz, šitā jau ir riktīga valoda!”

Visumā, cik atceros, viņas sadzīvoja labi. Strīdi dažkārt izraisījās par mūsu mājdzīvniekiem: abiem suņiem un kaķi, ļoti izlutināto runci Minkānu. Leivermāte uzskatīja, ka suņiem un kaķiem jādzīvo laukā un jānakšņo vai nu kūtī vai siena pūnītē. Vecmāmiņai pavisam citi uzskati: „Vai nu prāts, Līz, vakarā tak ij sunīts, ij kaķīts jāielaiž ķēķī, lai gul pie silta plītsmūrīša”. Lieki sacīt, ka šajos mājdzīvnieku strīdos allažiņ uzvarēja mana vecmāmiņa.

Vasarās viņas abas lasīja ogas. „Apsītēs” bija daudz upeņu, jāņogu un ērkšķogu krūmu. Abām nepatika lasīt ērkšķogas, duroties pirkstos. Ogu tīrīšana arī bija veckundzīšu ziņā. Rudeņos abas mizoja ābolus, grieza šķēlītēs žāvēšanai.

Viņas bija savā starpā sadalījušas visādus mājas darbus. Vecmāmiņa, piemēram, vienmēr mazgāja traukus pēc ēdienreizēm, kamēr Leivermāte cēli sē-

dēja krēslā, trauku slaukāmo dvieļi rokās un slaucīja nomazgātos šķīvjus, bļodiņas un citus traukus. Pēc tam sakārtoja virtuves trauku skapī. Istabu, kurā viņas dzīvoja, parasti slaucīja Leivermāte. Sestdienās istabas grīdas uzmazgāja mana mamma, vasaras brīvlaikos to darījām mēs – meitas. Pagalmu savā ziņā bija pārņēmusi vecmāmiņa. Pasarg’ Dievs, kādam citam paņemt slotu un noslaucīt pagalmu! Tad vecmāmiņa apsēdās, svēti salika rokas un teica: „Vai die, vai die, kas jāpiedzīvo...vairs pat pagalmiņu neatvēlē noslaucīt...Nu i gan laiki...” Un sekoja ļoti izteiksmīga nopūta.

Leivermātei šitāda izrunāšanās bija galīgi nesaprotama. „Kotū, Līz, vari te ņemties un krenķēties. Vai tad nav vienalga, kurš to pagalmu noslauka? Kad tik tīrs”. Uz tādu runāšanu vecmāmiņa atmeta ar roku. Sak, nav jau vērts strīdēties.

Leivermātei sāpēja kājas, ja es nemaldos, tā bija trofiskā čūla. Viņa gatavoja zāļu vannītes kāju mazgāšanai vēl vakarā, kad visi mājiniķi aizgāja gulēt. Negribēja, ka citi redz viņas kāju vainas. Uzturēja tīras līnu drēbītes un marles saites, ar kurām pārsiet čūlojošās kājas. Laiku pa laikam Leivermāte devās uz mūsu mazo slimnīciņu

Saikavas pagastmājas otrajā stāvā, kur kādu nedēļu varēja pagulēt un vainas apārstēt.

Leivermāte bija liela audēja. Vienā no savas ģimenes fotogrāfijām viņa redzama pašas austā gaišrūtīnā kleitā. Tādu pat audumu viņa uzdāvināja manai mammai, vēl būdama „Zaļmežnieku” saimniece. Mana krustmāte Zelma no šī auduma pašuva manai mammai smuku kleitu. Bet gala beigās kleita nonāca pie manis, un Zelma no tās man uzšuva svārciņus un vestīti.

Leivermāte auda skaistas, bārkstainas villaines un arī nelielus plecu lakatus. Mēs, visas trīs māsas, dāvanā no Leivermātes, saņēmām villaines, man tika divas villaines, bet nezinu, kāpēc. Viena bija lielāka, otra mazāka. Abas manas villaines aizgāja Aizsaulē. Lielākā apsedza manas mammiņas mūža māju, mazākā – attāla radnieka. Ilgus gadus man plecus sildīja Leivermātes austers rūtains plecu lakats, ir pat fotogrāfija, kurā man šis lakats uz pleciem.

Atceros, ka Leivermāte kādu laiku dzīvoja kādās mājās Aiviekstes labajā krastā netālu no Kujas upes. Vai mājas sauca „Kurzemnieki”, vai arī saimnieku

Turpinājums no 7. lpp.

uzvārds bija Kurzemieki, to neatceros, bet saimnieces vārds bija Skaidrīte. Leivermāte palīdzēja pieskatīt bērnus un apādija ar skaistiem cimdiem un zeķēm arī Skaidrītes ģimeni.

Nezinu, kuros gados un kurā laikā Latvijā atgriezās Zinaīda, tāpat Eduards Skrūzis. Tak jau pēc Staļina nāves, ne agrāk. 1954. gadā es beidzu vidusskolu, iestājos augstskolā Rīgā, mājās turpmākajos gados biju tikai ziemas brīvdienās. Vasarās strādāju pionieru nometnē, pelnīju naudiņu. Tāpēc nevaru sīki aprakstīt, kurā gadā Leivermāte no mūsmājām aizbrauca. Zinaīda Skrūze Sibīrijā bija apprecējusies, tagad saucās Sīlīte. Pēc atgriešanās dzīvoja Cēsīs, tad pārcēlās uz Ķeipeni. Kad tur bija iekārtojušies, tad arī atbrauca un aizveda līdzi Leiveri uz Ķeipeni. Cik zinu, tad Ķeipenē savu mūžu nodzīvoja arī Lūcija un Eduards Skrūži. Mazajā bildītē, kura ataino Līzes Leiveres bēres Saikavas kapos, es atpazīstu tikai savus vecākus. Es pieņemu, ka divi gados paveicākie cilvēki ir Lūcija un Eduards Skrūži. Kura no divām jaunajām sievietēm ir Zinīda? Un kas tie citi? Nezinu un nav kam pajautāt. Nezinu arī gadu, kad Mūžībā aizgāja Leivermāte.

Mana māsa Aīda no Leivermātes mantoja viņas meitas Vilmas izšūtu tautisko blūzi. Ar šo blūzi mugurā mana māsiņa ir dziedājusi visos Dziesmu svētkos, sākot no 1965. gada. 1990. gadā blūze nonāca pie manis. Es ar to nodziedāju šos neaizmirstamos Dziesmu svētkus. Tagad Vilmas Leiveres blūzīte guļ blakus manas vecmāmiņas baznīcas lakatiņam, kurš bija man ap galvu tajos 1990. gada Dziesmu svētkos. Tās ir dārgas piemiņas lietas.

Mana jaunākā māsa, atceroties un pieminot Vilmu Leiveri, tika nokristīta Vilmas vārdā. Atceros, ka Leivermāte par to bija ļoti aizkustināta. Bet Martas Leiveres-Skrūzes vārdu nes nu jau mūsu dzimtas jaunākā paaudze: manas māsa Aīdas mazmeita ir Marta Otīlija.

Leiveru ģimenes kapi lēnām grimst aizmirstībā. Jau daudzus gadus tos neviens nekopj. Deviņdesmitajos gados bija redzams, ka divreiz gadā – pavasarī un rudenī kāds tur ir bijis, sakopis. Rudeņos vienmēr bija nogrābtas lapas. Tajos gados vēl jutos krietni spēcīgāka un uz Saikavas kapiem braucu arī vasarās, īsi pirms kapu svētkiem. Tad reizēm pie Leiveru kapiem satiku Leiveru radnieci Zvēra kundzi, sievieti jau krietni gados.

Viņa dzīvoja Aiviekstes labajā krastā, Vecsaikavas pusē. Bet nu jau ir ilgi gadi, kopš kapiņus nekopj neviens. Kad mēs ar meitām pavasarī vai rudenī esam sakopušas savu tuvinieku atdusas vietu, tad ņemam rokās svečītes vai nelielus ziedu pušķiņus no mūsu dārza un ejam apciemot savu cilvēku atdusas vietas. Tur ir mūsu vecāku ļoti tuvi draugi, radnieki, kaimiņi. Tur ir mani skolotāji, skolas biedri. Tur ir mana tētiņa krustmātes Emma Briede, dzim. Leipurts un Līze Leivere. Mēs pastāvam brītiņu pie kapiņiem, pakavējamies domās. Noliekam un aizdedzam svečītes. Priecājamies, ja pie Leiveru kapiem ieraugām kādu izdegušu svečīti, kādu jau novītušu ziedu vai egles zariņu. Tātad vēl ir cilvēki, kas atceras skaistos, bagātos „Zaļmežniekus”, atceras cilvēkus, kas reiz tur dzīvoja, strādāja, mīlēja un cieta.

Piemīna dzīvo, kamēr kaut viens vēl piemin. Kaut viens vēl atceras. Piemīna kā maza, zaļa zālīte pavasarī stīdz cauri sabirušajām smiltīm un cauri sakritušajām lapām. Cauri aizmirstībai...

Rīga,
2021. gada 27. janvārī

Mans mūžs Mētrienā

Roze zied sniegā – un sniegš izkūst ap viņu.

/Lidija Freimane/

Lūk, ar šādiem vārdiem var raksturot **Venerandu Blūmu**, pie kuras mēs ciemojāmies kādā sniegotā dienā. Viņa šajā gadā nosvinēja savu 85 gadu jubileju, un tas arī bija tāds neliels iemesls Venerandu apciemot. Viņa un meita Daiga mūs laipni un sirsnīgi sagaidīja savā silti izkurinātajā mājīnā. Tad nu Veneranda mums uzticēja savu dzīves stāstu, padaloties ar visdažādākajiem notikumiem šo gadu laikā.

Netālu no Atašienes strādīgajā Grandānu ģimenē 1938. gadā piedzima meitenīte, kuru nosauca par Venerandu. Ģimenē vēl auga brālis un māsa. Jau, mazai esot, viņa iepazīna pirmos lauku darbus.

Vectēvam piederēja zeme, mājas, tādēļ tajos laikos varēja draudēt izsūtīšana, bet labi cilvēki viņus pabrīdināja, lai nepaliek mājās, bet dodas projām. Tad nu tētis esot sasēdinājis visus zirga vezumā un ar nelielu iedzīvi devušies projām. Nonākuši Rāksalā mežniecības mājā, kur viņus uzņēmis Geida. Tēvs sācis strādāt mežniecības darbos. Veneranda ar tādu siltumu atceras, kā tētis ar zirdziņu vedis visus savus bērnus un arī

Veneranda

Veneranda ar vīru.

kaimiņu bērnus uz nedēļu līdz skolai, jo nevarēja katru dienu izvadāt, tādēļ nācās dzīvot internātā. Lai būtu tuvāk mežniecības darbam, pārcēlās uz Apsīšu Austras mājām, jo Austras tēvs jau bijis arestēts un Austris ar pārējiem aizbraukuši kaut kur projām. Šajā mājā nodzīvojuši daudzus gadus. Veneranda pabeigusi 4. klasi, dzīvojot Ļūmānos, bet tālāk līdz 7. klasei mācījās Atašienē.

Tad ģimene pārcēlās uz Mētrienas Sildiem, bet Venerandu nosūtīja mācīties par šuvēju uz Stirnieni – tā esot vēlējies mamma. Tā šuvēja šuvusi tikai vīriešu uzvalkus un mēteļus, bet Venerandai

tas diez ko nav gājis pie sirds, un tamdēļ, viņa pēc gada atgriezies mājās pie vecākiem. Ko darīt tālāk? Tētis sakot – jāiet mežā strādāt. Bet es tāds cilvēks, kas nemāk mierīgi staigāt. Man liek nest, bet es, ātri ejot, blāc – gar zemi gan! Tā vienreiz, otrreiz, trešo reiz! Tētis atbrauc mājās un saka mammai, ka šo gan mežā laist nevajagot, nobeigšot vēl! Viņa tak nemākot pa mežu staigāt!

Tad nācās doties darbā uz Krustpils cukurfabrikā par laboranti, kur veica cukura daudzuma noteikšanu cukurbietēs. Veneranda ar smaidu saka, ka tur esot iemācījusies taisīt gotiņas (konfektes).

Tur nostrādāja vienu sezonu, tad krievu skolā par apkopēju, bet bijušas grūtības ar krievu valodu, tamdēļ skolas direktors uzteicis darbu, teicis, ka tāda skolā nederot. Ka neder, tad neder – braucu uz mājām pie vecākiem. Tad visu vasaru un ziemu pa mājām, palīdzot vecākiem saimniecības darbos.

Tā nu sanāca, ka liktenis bija lēmis man satikt tikko no armijas atnākušo, stalto puisīti no Blūmu ģimenes. Vecāki nolēma, ka mums jāprecas. Un 1958. gada agrā pavasarī mēs jau svinējām kāzas. Dāvanā saņēmām visu to, kas nepieciešams, lai iesāktu saimniekot. Gadu nodzīvojām vietējā brigadierā nelielā dzīvoklītī. 1959. gadā piedzima pirmais dēls. Gāja laiks. Bērniem bija grūti ziemās izbrīst līdz skolai, un priekšniekam palika žēl bērnu, un mums ierādīja dzīvokli Mētrienas „Dzintaros”. Vīrs strādāja kolhozā, pelnīja labi, vēl turējām lopīņus, bija iekopts dārzs, visa pietika, dzīvojām labi. Jau krājām naudiņu mašīnītei! Pie mums sāka dzīvot vecmamma, kura ļoti palīdzēja pie bērnu izaudzināšanas. Veneranda ar mīļumu saka, ka viņai kā piemiņa ir saglabājies viens vecāsmātes krēsls, kuru viņa bija atvedusi uz šo māju.

Nedaudz pastrādājusi kolhozā, Veneranda ar māsu sāka strādāt Mētrienas PK kā audējas. Bet tad izveidojās situācija, ka nācās pārcelties uz Nagļiem. Irēna Geida izlīdzēja ar darba atrašanu vīram – apkopju meistara vietu. Mums iedeva arī māju dzīvošanai. Veneranda atkal atrada darbu pie aušanas, tikai tagad jau Viļānos, bet tāpat kopā ar māsu. Nagļos nodzīvoja astoņus gadus. Tur meitiņa Daiga pabeidza pamatskolu, bet Varakļānos vidusskolu. Tad sākās Atmosdas laiki, un radās vēlme atgriezties vīra vecvecāku mājās Mētrienā un saimniekot savā zemītē. Nagļos par labu darbu vīram piešķīra nelielu traktorīti, tas tad arī bija sākums saimniekošanai jau savā dzimtajā pusē. Bet par savu īpašumu vēl nācās pacīnīties, jo viņu mājā mitinājās sveši cilvēki, kuri pat nevēlējās atstāt šo īpašumu. Veneranda ar tādu lepnumu un smaidu saka, ka viņa vienreiz mūžā esot pateikusi tādu stingrāku vārdu tiem cilvēkiem, aizstāvot sava vīra vecvecāku īpašumu. Viņai esot bijis milzīgs prieks un pateicība augstākiem spēkiem par to, ka tā ir izdevies atgūt senču mājas.

Veneranda ar patiesu prieku un mīļumu runā par saviem trīs dēliem: Ēriku, Egilu, Gunti un meitu Daigu. Par dēlu Egilu Venerandai ir īpašs stāsts: tad, kad viņš piedzimis, dakteris esot teicis tā- šis puisis būs ļoti laimīgs savā dzīvē, jo tie, kuri piedzimstot 10. datumā un vēl svētdienā, esot ļoti laimīgi cilvēki un viņiem viss izdodas. Un tā arī esot taisnība,

4 paaudžu foto – mamma, meita, mazmeita un mazmazmeitiņa.

80 gadu jubilejā ar bērniem, ar mazmazbērniem un visām ģimenītēm dāvatajiem pašas darinātajiem spilventiņiem

Turpinājums no 9. lpp.

jo viņam viss iet no rokas, pieder ziedu veikali Jēkabpilī un vēl citās pilsētās.

Visi Venerandas bērni ir izskolojušies, strādā labos darbos, ir izveidojuši jaukas ģimenītes. Ir saradušies 8 mazbērni un 14 mazmazbērni. Viņi visi kopā Venerandai noorganizēja skaistas 80gadu jubilejas svinības! Šajās svinībās viņa katrai ģimenītei par piemiņu uzdāvināja pašas veidotos spilventiņus, kas katrs atšķīrās ar ornamentiem un krāsām. Darbiņu tik daudz, ka acis žilbst. Katram savs rakstiņš, savas krāsas, savs sirds siltums ielikts! Jautājām, kur viņa apguvusi šīs visas rokdarbu mākslas. Viņa stāsta, ka pie Lūmānu pasta meitenēm iemācījies taisīt šos rakstainos spilventiņus, adīt, aust un izšūt ierādījusi mamma, bet tamborēt iemācījies pati – tikai musturi priekšā un uz priekšu – tā Veneranda! Pašreiz cītīgi adot zeķes. Te nu jāsaka tā – šīs paaudzes cilvēki prot un māc visu.

Veneranda stāsta, ka lielu prieku sagādājot mazbērni, mazmazbērni, kuri pa vasarām vai brīvajiem brīžiem atbraucot paciemoties un padzīvoties pa laukiem. Kad viņi apkārt dancojot, skraidot, spēlējoties, tad viņai esot vislabākās sajūtas un prieks.

Viņa saka milzīgu paldies meitai

Daigai un znotam Ilmāram, kuri viņu tā uzpasējot un palīdzot visās dzīves situācijās. Strādājot dārzā, siltumnīcā un tik viņu cienājot ar visādiem dārza labumiem. Pašreiz jau Ilmārs ar Daigu remontē istabas, jau krāsniite jauna iemūrēta, esot ļoti laba un māja silta. Top jauna vannas istaba. Bet vislielākais paldies viņiem esot jāsaka par viņas veselības uzturēšanu un milzīgo atbalstu mirklī, kad bija jāveic operācijas. Veneranda ar tādu kā lepnumu saka: man

ir super znotiņš! Te nu nav ko piebilst.

Tik jauki sarunājoties, nejutām, ka jau aiz loga metas tāds kā tumšāks un šī omulīgā saruna un gremdēšanās atmiņās ir jau jānoslēdz. Sacijām lielu paldies par to gaišumu, mīlestību, prieku, vienkāršību, sirdsgudrību un sirsniību, ko sniedzāt mums abām ar Ināru šajā ziemīgajā pēcpusdienā, kad ciemojāties jūsmājās!

Līga Pastare un Ināra Krjukova
Foto no ģimenes albūma

Skaistās jubilejas

Novembra izskaņā skaistu dzīves jubileju svinēja Astrīda Kārkliņa jeb, kā pati, saka Dreimaņu Astrīda. Tā vien liekas, ka viņas ikdiena rit ar optimisma mugursomu plecos un neparastu vieglumu domās. Ar interesantu dzīves tvērumu un savu redzējumu. Šad un tad varam lasīt viņas rakstīto arī mūsu pagasta izdevumā.

Lai sirsniņgs sveiciens un labas veselības vēlējums jubilārei un avīzes veidotājiem un, protams, lasītājiem:

Es sāberu gadus kā ābolus grozā
Tos noglāstot katru kā bērnu,
Sirds klauzīnot saka –
tā vajag, tā vajag.
Laiks apstāties, padomāt, izvērtēt,
Tai saulainā pļavā, kur vasaras lāso,
Ar gadiem kā draugiem
Vēl parunāt.

Un Astrīda runā, atceras, raksta.

Rudens vēl laikam nav. Kad kokiem vairs nav lapu, ārā plosās auksts vējš, zemei vēl nav sava sniega deķa. Dabā ir vienkārši smuki – smaržo apses, krāsojas kļavas, ik pa brīdim projām steidz dzērvju un zosu bari. Dabā vērojama īsta rosība, bebri cītīgi grauš kokus, gādā ēdamo ziemai, savā tuvākajā grāvī to novēroju. Odzes purvā pamet sūnu ķisenus, meklē sev piemērotāku gulvietu. Rok mežacūkas, uzkrāj sev barības vielas, sīļiem švaki – nav ozolzīļu. Kas zina, kāda būs ziema?

Par to aizdomājas arī peles. Kur vēl labāka migas vieta kā pagrabā. Savilkti kastāni, ir burkāni, kartupeļi. Gadās pa zobam kāds plastmasas vāciņš... Istabā gan būtu siltāk, bet gana bailīgi.

Lai pietiek mums gudrības, izturības visiem tad, kad vējš nikni trieks slapjas sniega pārslas pret visu, kas gadīsies ceļā.

„Dreimaņu“ **Astrīda**

Gadās arī tā

Cīnoties ar bezmiegu, sanāk gana laika pārcilāt atmiņu plauktus pieklājīgi senā pagātnē. Šad dzīvoju Ozolkalnā, strādāju formā, pamatslaucējām biju brīvdienā devēja. Vīrs bija kaislīgs makšķernieks, tāpēc nopirkām laivu. Bija brīvdiena, sadomāju pasauļoties. Paņēmu govju dzirdināmo bļodiņu, gana smaga. Piesēju preses šnorē, izmetu pār laivas malu – tak it kā enkurs, lai neaizpūš vējš. Izgērbos kā mātes radīta.

Grāmata līdzī – cītīgi lasīšu. Kā jau slaucējām-mūžīgais miega bads, neko daudz nepalāstīju, aizmigu. Pēkšņi jūtu, kāds ķeras pie laivas malas...Uhhh! Ilmārs! Abi bijām negaidītā situācijā: izrādās, pussaliņā pie lielā akmens Inārai kolēģu pulkā svin 50 gadu jubileju. Ilmārs nodomājis, ka notikusi kāda nelaime, jo ilgi ezera vidū nekustīgi stāv laiva. Atvainojās un aizpeldēja atpakaļ. Paldies viņam, pievērs uzmanību netipiskos gadījumos. Nu forši, mana sauļošanās beidzās tīri romantiski. Smāca humora piedeva, kādam smaidis palasot.

„Dreimaņu“ **Astrīda**

Barbarai Mikuckai 85

*Tik labai būt kā miegam –
Apsegt, sildīt un mierināt,
Un dienas ceļus, rūpju izdangātos,
Ar baltu mieru klāt.
Ā. Elksne*

Kur gan sajust to mieru, kur smelties to mīļumu? Protams, pie vecmammās, omītes, babiņas... Katrs mēs viņu saucam savādāk, bet mīlam vienlīdz stipri, jo viņa ir mūsu tuvais cilvēks, mūsu mierinātājs, uzklaustītājs. Un kur vēl viņas gatavotie garšīgie ēdieni, kas katram asociējas ar bērnību... vecmammās ceptās pankūkas taču ir visgaršīgākās!

Novembra izskaņā skaistu jubileju svinēja Barbara Mikucka, vai pareizāk teikt Baba Basja – tā viņu mīļi sauc mazbērni. Viņi laipni piekrita dalīties savās atmiņās par savu Babu.

Evita: Iedomājoties savu vecmammu, neatņemama sastāvdaļa ir viņas māja, kas vienmēr atmiņā palikusi kā silta, gaiša un viesus gaidoša. Tā ir vieta, kas sapulcē visus radus, vienmēr pilna ar pozitīvu un mājīgu atmosfēru. Visas mīļākās bērnības atmiņas ir saistītas ar manu vecmammu. Vēl šodien atminos svētku reizes, kas bija palikšana pie vecmammās pa nakti. Karsta kakao dzeršana pirms gulētiešanas, kopīga filmu un multfilmu skatīšanās, sarunas un aizraujošie stāsti, ko vecmamma stāstīja. Vecmammās stāsti palikuši vēl šodien atmiņā iespiedušies kā brīnumainas pasakas par mammu, „tiem” laikiem un dzīvi toreiz.

Vecmamma vienmēr ir cilvēks, kas aizstāv savus mazbērņus. Atmiņās ir palikušas vairākas reizes, kad paši mazbērni nav bijuši tie labākie, bet

Jubilāre ar meitām

vienmēr tikuši aizstāvēti un attaisnoti no vecmammās puses. Par vecmammās sapratni būšu vienmēr pateicīga.

Vecmammās labākās īpašības (no neskaitāmajām) ir viņas devība un nesavtība, žēlsirdība, kas tiek izrādīta katram, iecietība pret visiem vienlīdzīgi un labā sirds, kas rāda piemēru, kādam būtu jābūt katram cilvēkam, lai to atcerētos ar mīlestību un siltumu sirdī.

Sintija: Mazbērni viņu sauc par „Babu Basju”, bērni par «maman vai mama», bet mazmazbērns par „probabu”. Un šajā gadījumā „pro” nav, jo sena un gados vecāka kā vecmamma, bet – jo profesionāla vecmamma. Un viņam nevar nepieņemt, jo Basja tiešām pilda visus vecmammās pienākumus ar rūpēm un mīļumu, un, protams, no visas sirds.

Basja ir cilvēks, kuru var saukt – par sirds nesavtīgu. Citu komforts un vēlmes vienmēr ir bijušas viņai svarīgākas par

pašas nepieciešamībām. Kad mazmeitas palika pa nakti pie vecmammās, viņām vienmēr tika siltākā gulvieta pie malkas krāsns pat tad, ja pašai Babai bija jāguļ uz izvelkamā krēsla. Un visas mazmeitas atceras, ka nebija pat iespējas iebilst, tā bija jābūt un viss. Pat savos 85 gados Baba vienmēr aprūpē visus mājniekus, kad kāds saslimst. Pie gultas vienmēr tiek nolikta tase siltas tējas un, protams, izvārīta karsta vistas buljonzupa, lai ātrāk atgrieztos spēki.

Ar smaidu atceros, kā Baba man mācīja barot un dzirdēt mazos cāļiņus, kad tie bija tikko izšķīlušies. Tas parasti bija ap Lieldienu laiku, un visi mazbērni vairāk gaidīja kad izšķīlsies mazie cāļiņi, nevis, kad atnāks Lieldienu zaķis un noslēps olas pagalmā.

Rinalds: Ikdienas rutīnā mēs bieži aizmirstam novērtēt vecmammās rūpes un mīlestību, kas ienāk mūsu dzīvē. Atgriežoties no darba vai mācībām, viņa mūs sagaida ar sirsnīgu smaidu un aicinājumu pie galda uz pusdienām vai vakariņām, kur katram ģimenes loceklim gatavots viņa mīļākais ēdiens. Vecmamma vienmēr ir ieinteresēta, kā mums iet pat, ja mēs esam prom tikai uz mirkli.

Viņas mīlestība ir kā gaisma, kas izstaro mūsu ģimenes mājokli ar siltumu un laimi.

*Mīli to, ko ir vērts mīlēt,
Aizmirsti to, ko nav vērts atcerēties,
Lepojies ar to, kas ir lepnuma vērts,
Ģūsti atelpu arī steigas brīžos,
Uzcel žogu starp sevi un raizēm,
Lai nesteidzīgs laiks Tavos laimes brīžos.*

**Tavi bērni, mazbērni un
mazmazbērniņš
Foto no ģimenes arhīva**

Asijam Jeremejevam 75

*Teic man, kur tu slēpies gadu skaitītāj?
Neredzu es tevi vaigu vaigā,
Tikai jūtu, kāds pa pēdām staigā
Un no dienas dienā gadus krāj!*

Katram gadalaikam ir sava burvība. Oktobris ir krāsaino lapu mēnesis, lie-lums rudens darbu jau apdarīti, lapas aplājušas rūsgano zāli, zeme gatavojas ziemei. Šajā laikā katru gadu savu dzimšanas dienu svin Asijs Jeremejevs. Šogad tā ir jau 75.

Asijs dzimis Baltkrievijā Braslavas rajona Ikazņas ciemā Jekaterinas un

Romāna Jeremejevu ģimenē kā otrais dēls. Pirmos dzīves divpadsmit gadus nodzīvoja Baltkrievijā, dzīves rādījumu guva jau bērnībā, darbojoties līdzās vecākiem. Kad nomira tēvs, radi, kas jau dzīvoja un strādāja Latvijā, ieteica Jekaterinai doties darba meklējumos uz Latviju. 1961. gadā ģimene pārcēlās uz dzīvi un darbu kolhozā „Līdums”. Darbs tika piedāvāts lopkopībā, bija jākopj teles „Saltupos”.

„Saltupi” ir pirmā dzīvesvieta Mētrie-nā, vēlākos gados dzīvots „Ārēs”, „Gran-tiņos”... Rudenī, atsākoties mācībām

skolā, bija jādodas uz Atašienes ciema „Buntikiem”, jo šeit mācības notika krievu valodā. Līdz skolai tālu, tādēļ nedēļa bija jāpavada internātā.

Asija bērnības sapnis bija kļūt par šoferi. Pabeidzis šofera kursus Jēkabpilī, viņš sāka strādāt kolhozā. Sākumā uz borta mašīnas, tad pašizgāzēja, vēlāk autobusa. Ražas novākšanas laikā uz graudu kombaina.

Ar Asiju iepazīnāties, dejojot jauniešu deju kolektīvā, bet pēc divu gadu draudzības, svinējām kāzas. Jau 53 gadus mūsu dzīves ceļš rit blakus. Izaugušas

Turpinājums no 11. lpp.

divas meitas Indra un Sanita, ģimenei pievienojies znots Sandis un mazmeita Sabīne Paula. „Dzeds” – tā mīlvārdiņā Sabīne Paula uzrunā savu vectēvu. Ik vakaru Asijs gaida mazmeitas telefonzvanu, gribas zināt, kā skolā gājis, vai viss labi, arī lai pastāstītu pats, ko dienā darījis. Mazmeitiņa viņam ir vismīļākais cilvēks.

Asijs ir strādīgs, neviens darbs neliekas viņam par grūtu. Patīk noņemties ar tehniku. Saimniekojot savā saimniecībā, darbs nomainīja darbu – sējas laiks – siena laiks – ražas laiks, ar visu viņš tika galā, un vēl atlika brīvs brīdis, lai aizvestu Sabīnīti līdz ezeram, apciemotu radus, aizvizinātu savējos ekskursijā. Patīk pabūt dabā, vērot putnus, dzīvniekus. Pagalmā ik pa laikam iemaldās stirniņas, aizskrien izbijies irbišu bariņš... Ilgus gadus Asijs ir mednieku kolektīva biedrs.

Maz ir cilvēku, kas jaunības dienu draudzību spēj saglabāt pusgadsimta garumā. Var ikdienā nepiezvānīt, nedēļām nesatīties, bet kad grūti, vajadzīgs padoms, palīdzība – viņi ir blakus – Jānis, Valērijs. Valdis un Aleksejs uz viņiem noraugās no mākoņa maliņas bet, braucot cauri Atašienei, garām Ozolkalnam, mašīna piebremzē, apstājas, jāsasveicinās ...

„... atmiņā palikušas tikai dažas dienas, daži mirkli. Gadi izgaist. Patiesībā nav vērts tos skaitīt. Paliek vienīgi dzīve – bez gadiem un bez dienām. Paliek vienīgi tas, ko tu šai dzīvē esi darījis un ko cilvēki darījuši tev”. /E.Lukjanskis/

Mīļš sveiciens dzimšanas dienā!

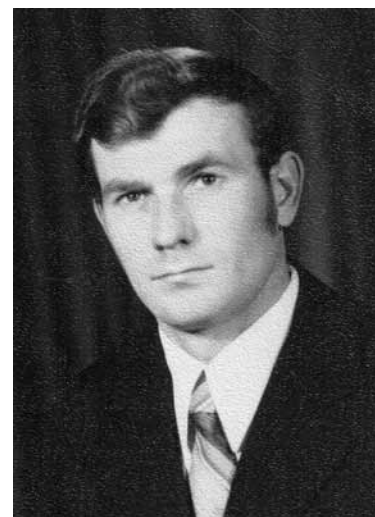
Lai ik jauna diena nes prieku, spēku, izturību un labu veselību!

Vija

Foto no ģimenes arhīva

Mājas pagalmā savos 60.

Asejs jaunībā.

Pie Alūksnes ezera. Ekskursijā ar sievu Viju un mazmeitu.

Mētrienas mednieku formējumā

Nesen notikusi Mētrienas mednieku kopsapulce izdarīja izmaiņas Mētrienas mednieku organizācijā. Tika mainīts organizācijas nosaukums. Vienbalsīgi nolēma, ka turpmāk tas sauksies par Mētrienas mednieku klubu.

Nedaudz ieskatīsimies kluba vēsturē. Mētrienas mednieku biedrība tika dibināta 1926. gadā. To ierakstīja Rīgas apgabaltiesas reģistrā. Dibinātāji bija vietējie saimnieki Viksnītis no „Ārēm” un Vieglais no „Aizpurvēm”. Otrā pasaules kara laikā biedrības darbība apstājas. Kaut gan atsevišķi vācu armijas augstmaņi piedalījās Mētrienā individuālās medībās. Tos pavadīja mežsargs Gricmanis. Pēc otrā pasaules kara 1961. gadā atjaunojās Mednieku biedrības darbs. Tagad biedrība saucās Mētrienas mednieku un makšķernieku kolektīvs Madonas mednieku biedrības sastāvā. Kolektīva iniciatori bija Uldis Rubenis un Ilmārs

Grudulis. Kolektīvu ļoti atbalstīja kolhoza „Līdums” priekšsēdētājs Anatolijs Dmitrijevs. Pirmos četrdesmit gadus kolektīvu vadīja Ilmārs Grudulis. Tika atbrīvots no pienākumu veikšanas uz personīgā lūguma pamata. Tālākos divdesmit gadus Mētrienas medniekus vadīja Jānis Trops. No 2020. gada kolektīvu vadīja Intars Jurgis ar valdes locekļiem Kasparu Rozīti, Intaru Tumanovu, Uģi Irbi un Juri Jefimovu. Pēc mednieka Jāņa Rozīša ieteikuma par mednieku kluba goda priekšsēdētāju ievēlēja Ilmāru Gruduli. Tika izņemts par mednieku kluba telpu maiņu. Tagad tās atradīsies bijušo mehānisko darbnīcu teritorijā. Telpām divas ēkas atpaka no Jura Jefimova. Mednieku kluba darbs rit tālāk sekmīgi. Tiek pildīts zvēru atšaušanas limits. Arī plēsoņu apkarošana notiek kā parasti. Oktobra sākumā Juris Jefimovs nošāva divus vilkus, tie gan bija Saikavas mednieku kolektīva platībā.

Kluba biedru rindās stingra disciplīna. Ir noteiktas medību dienas dažādiem medījumiem. Virkne biedru, kuri pārkāpa kluba iekšējās kārtības noteikumus, tika sodīti. Kolektīva vadītājs ir ieviesis dažus jauninājumus. Piemēram, pēc medībām visi mednieki tiek nostādīti ierindā un katrs šāvējs pastāsta, ko ir redzējis un kam šāvis. Jaunums ir arī Intara Tumanova nodibinātais uzņēmums, kurā izgatavo medību torņus, ko plaši izmanto republikas dažādu reģionu mednieki. Jaunums ir arī tas, ka atsevišķi darbojas Mētrienas makšķernieku biedrība. Ar makšķernieku lietu organizēšanu nodarbojas Jānis Trops, Jānis Kuprans un Rolands Kaļeņikovs.

Kaut gan apkārtējie medniekiem parasti novēl „ne spalviņas”, redkolēģija vēl veiksmīgu turpmāko darbu!

Ilmārs Grudulis

Gada nogale kultūrā

Kā jau tas ir ierasts gada nogale ir darbīga un saspringta visiem. Arī kultūras iestādes nav izņēmums. Budžeta sastādīšana, pasākumu plāni nākamajam gadam, atskaites, un, protams, pasākumi, pasākumi... mazāki vai lielāki, bet tiem jāgatavojas tik un tā.

Novembris pagāja zem Latvijas zīmes. Šogad, kā eksperiments, savādāka bija iecerēta Lāčplēša diena. „Gaismas ceļš” visas Centra ielas garumā līdz piemiņas akmenim. Cik tas bija skaisti! Cik tas bija savilņojoši! Mums tiešām izdevās! Mētrienā bija izgaismota ar simtiem sveču! Centra ielai pievienojās arī Liepu ielas sveces. Paldies visiem, kas iesaistījās, kas atbalstīja manu ideju! Arī nākamgad turpināsim šo ieceri ar cerību, ka arī citas ielas tiks izgaismotas.

Vēl viena tradīcija, kura tiek uzturēta gadu no gada, ir Mētrienas tautas nama amatiermākslas kolektīvu koncerts Valsts svētkos, 18. novembrī. Visi kolektīvi centās no visas sirds, lai iepriecinātu savus skatītājus. Bija daži patīkami pārsteigumi. Bija sirsnīgs skatītāju atbalsts, aplausi un pateicība.

25. novembrī notika Madonas novada amatierteātru skate. Mūsu „MaskaRāde” žūrijas vērtējumam piedāvāja Baibas Jukņēvičas lugu „Dvēseles”. Protams, bija satraukums, protams, bija kļūdas, bet mēs darījām, ko varējām. Un skate galā! Laiks ķerties pie jauniem iestudējumiem! Un mēs ķērāties, jo decembra sākumā jau nākamais pasākums – Egles iedegšana. Aktieri no nopietnās lugas metās pasakas piedzīvojumā.

Rūķi bija sagatavojuši darāmos darbiņus, kopā veidojām Ziemassvētku glezniņas. Tad nelies teatrāls uzvedums. Egles mācītāja zvēriem, Ziemassvētku vecītim un citiem klāt esošiem dziesmiņu „Reiz mežā dzima eglīte”. Un galvenais notikums – Galvenā eglīte iedegta.

Drīz, pavisam drīz tautas

11. novembris Mētrienā.

Pēc amatierteātru skates.

18. novembra koncertā

nama zāle būs piepildīta ar grupas „Baritoni” balsīm koncertā „Šajā svētku sajūtā”.

Un tad jau arī gadumijas balle!

Kā jau labi zinām, ka gada beigas nemaz nenozīmē visa beigas. Nāks jaunais 2024. gads ar jauniem koncertiem, ballēm un pasākumiem. Tautas nama durvis vienmēr atvērtas apmeklētājiem. Gaidīsim jūs arī jaunajā gadā.

*Mētrienas tautas nama
kuplais kolektīvs
novēl visiem veselību,
atsaucību un sirdsmieru!*

TN vadītāja **Anna Anita Amata**

Sirsnīga tikšanās bibliotēkā

2. decembrī, kad ārā īsta ziema un arī Adventa vainagā tūlīt, tūlīt degs pirmā svečīte, Mētrienas pagasta bibliotēkā pulcējās tie, kuri vēlējās tikties ar mētrienieti, podnieci, keramikas pētnieci un vēsturnieci Baibu Dumpi.

Pašā gada nogalē Baiba svinēs skaitu jubileju, bet tā kā visi jubilāri parasti ir ļoti aizņēmti savā jubilejas nedēļā, tad nolēmām – svinēsim Baibas. Kā jau svinībās, pie tējas un smaržīgi garšīgā Baibas ceptā kūksa laiks aizritēja nemanot. Baibas aizrautīgajā stāstījumā klausoties, uzzinājām gan par Baibas pašreizējo darbu Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, gan to, ar ko tad īsti nodarbojas Arheoloģijas departaments. Uzzinājām arī to, ka Baiba ilgu laiku muzejā ir bijusi vienīgā vadošā pētniece arheoloģijā. Klausījāmies par interesantiem atgādinājumiem un ne tik jaukiem iemītniekiem, kuri nepatīkami var pārsteigt darbiniekus. Šoreiz Baiba nebija paņēmusi līdzi savas veidotās blodas, šķīvjus un krūzes, bet gan smagas vēstures grāmatas, kuru sastādīšanā viņa ir piedalījusies, gan rakstot tekstus, gan atveidojot senos traukus, gan fotografējot. Tikšanās pagāja aizrautīgās sarunās par mākslu,

mūziku, vaļaspriekiem un dzīvi mums apkārt un mūsos.

Liels prieks jaukā un sirsnīgā atmosfērā tikties ar mūsu Baibu. Laiks patīkamās un jaukās sarunās aizritēja nemanot. Lai Baibai veicas viņas zinātniskajā darbā un daudz jaunu, radošu ieceru!

Lelde

Baiba, lai pētnieciskais – zinātniskais darbs „nenoēd” visu laiku un ļauj biežāk uzturēties savā darbnīcā! Ticu, ka mūsu

atkalredzēšanās dienā kurtais cepulis „izsniedza” skaistus traukus. Gaidīsim pavasari, kad tie un vēl topošie pārsteigumi parādīsies, priecējot gan muzeja apmeklētājus, gan skaisto trauku īpašniekus! Veiksmi!

Maruta

Novēlot mīļus un sirsnīgus Ziemassvētkus un veiksmīgu, veselīgu, radošu nākamo gadu, saku Baibai lielu paldies!

Jolanta

Teresa Timofejeva (1940–2023)

1940. gada 8. novembrī Baltkrievijas ciemā pasaulē nāca Teresa, tā aizsākot balto dzīves ceļu. Terēze auga un dzīves prasmes apguva ģimenē, kurā auga vēl 2 brāļi. Ejot laikam un mainoties dažādām valsts iekārtām, 60. gados Terēze dodas darba gaitās uz taigu Sibīrijā, kas dzīves kamolā ietītas ar smagiem un steidzīgiem dzīves soļiem. Kopā ar daudziem jauniešiem vācot priežu un egļu sveķus, citi jaunieši zāgēja kokus un pludināja upē. Mainoties gadalaikam, jaunus censoņus veda piepelnīties uz Kazahstānu Almaatā apgabalā. Tur bija jānovāc zirņi, graudaugi. Kamēr puīši strādāja uz lauka, meitenēm bija jāvāra ēst, vārīja, kā nu prata. Par savu darbu mēnesī saņēma 60 rubļus. Pēc kāda laika pārtrauca maksāt par darbiņiem un visus aizsūtīja mājās. Atgriežoties Baltkrievijā, jaunā meitene strādā par lopkopēju, jaunības viesuļi

plivināja matus, bet lakstīgalu laikā kņudēja sirds un reibinājās prāts, jaunās meitenes dzīvē ienāca mīlestība. Terēze satiek savu topošo vīru Leonu. 1962. gadā tiek mīti laulības gredzeni. Abus vienoja mīlestība, uzticēšanās. Kad jauno vīru iesauca armijā, Terēze zem sirds nesa dzīvībiņu. Ģimenē ienāca meita Anna. Dienesta laiks ģimenei bija īsts pārbaudījums, tālums abus šķīra

vienu no otra. Ik pa laikam vīram bija iespēja atbraukt mājās, tas bija īsts laimes brīdis, bet tik īss.. Likločus mezdams, liktenis dzīves ceļu pieturēja Pamatu ciemā, strādājot govju kompleksos par lopkopēju. Mētrienā Terēze nodzīvoja 59 gadus. Viņa izaudzināja meitu, kas dāvāja viņai divus brīnišķīgus mazbēr-

nus, ko viņa uzskatīja par savu vislielāko bagātību, rūpējās, lai viņi būtu laimīgi, veseli un izglītoti. Adīja viņiem zeķes un skaistus cimdiņus. Laika gaitā viņa apguva latviešu valodu un naturalizācijas procesā ieguva Latvijas pilsonību, ar ko ļoti lepojās. Dzīvojot tālu no dzimtenes, viņa bieži domās atgriezās mājās. Lai neiestigtu atmiņās un nebūtu tik skumīgi, viņa dejoja dāmu deju kolektīvā „Saulgriezes”, kur skanīgiem deju ritmiem, skandētām dziesmu melodijām iesaistījās pagasta kultūras dzīvē. Kā vienu no lietām, par kuru vienmēr viņu atcerēsies, ir viņas zintnieces spējas – ārstējot „rozi”, čūskas kodumus un citas dakteriem neizprotamas kaites, viņa tika iesaukta par burvi. Terēze vienmēr bija izpalīdzīga draugiem, kaimiņiem. Vienmēr prata pateikties par labestību un atsaucību nestundā. Laikam ar gadiem ejot, viņu piemeklēja dažādas veselības kaites, kuras pārvarēt palīdzēja ģimene un tuvākie kaimiņi. Viņa visu mūžu dzīvoja ar moto: „Dieva vārdu nes līdzī visai dzīvei.” Centās vairāk domāt par labo, skaisto apkārtnē un cilvēkos saskatīt labestību.

Tuvinieki

Izstāde CEĻA ZĪMES

Laika nosprausta satikšanās, kur 40 gadi pagājuši kopš Jana Rozentāla Rīgas mākslas vidusskolas beigšanas. JRRMV ir profesionālas izglītības mācību iestāde, kas mūsu laikā atrodas Teodora Zaļkalna Latvijas Mākslas Akadēmijas kreisajā spārnā. Mākslas aura mūs ir iedvesmojusi ļoti tuvā saskarsmē, turpinot profesionāli izglītoties. Kam tā ir saikne ar stājmākslu, lietišķo mākslu, pedagogiju; kam tā ir vārda māksla.

Bet, tas ir tikai Laika nogrieznis.

Radošā satikšanās ir vairāk kā iemesls formātam – izstādei, kur katrs no mums – kurš vairāk vai mazāk ir nodarbojies vai dzīvojis ar mākslu, piedāvā skatītāja vērtējumam savu sniegumu.

Runāt par mākslinieciskām kvalitātēm: par glezniecību, ādas plastiku, tekstilu un dizainu, koka dizainu, fotogrāfiju un grafiku – tas būtu mākslas vērtētāju un kritiķu uzmanības centrā.

Man, savukārt, centrā ir cilvēcīgā satikšanās. Šīs vērtības, kas ir tīri subjektīvas, filozofiskas, no malas ne tik redzamas un nesvarīgas skatītājam.

Tomēr, šī izstāde ir labs atskaites punkts sevis sapraššanai kontekstā ar notikušo šajos gados, kontekstā ar saziņu klases biedru vidū.

Cilvēcīgā vērtība tagad šķiet būtiskāka.

Kā ir bijis ar katru no mums šajā laikā; – to varam vien nojaust.

Tieši tāpat kā izstādē, skatoties uz darbiem, kur asociācijas rodas no mūsu personīgās pieredzes. Šeit būtu saskatāmas līdzības starp tikšanos un izstādi.

Tas bija par sajūtām. Tagad vairāk par pašu izstādi.

Izstādes plakātā esam septiņpadsmit klases biedri. Izstādē piedalās trīspadsmit (Laima Akmentiņa, Ilze Briška, Ieva Burčika, Zanda Cera, Jureta Dobenberga, Agnija Ģermāne, Irgors Irbe,

No kreisās: Inguna Irbe, Ieva Burčika, Laima Akmentiņa, Zanda Cera, Ģirts Semevics, mīļās skolotājas- Baiba Magdalena Eglīte un Ilgnese Avotiņa, Svens Vijups, Agnija Ģermāne, Māra Ozola, Ilze Briška, Sandra Lagzdiņa. (Speciāli Madonas reģiona laikrakstam MĒTRIENAS DZĪVE)

Inguna Krolle-Irbe, Sandra Lagzdiņa, Māra Ozola, Jūta Policija, Ģirts Semevics, Kārlis Zemītis), bet mākslu sirdī nes tie trīs, kas nepedalās (Antra Jurka, Sandra Tiltiņa, Svens Vijups). Savukārt, Viens no mums – Vitauts Almanas, jau 16 gadus rada mākslu Augstākajā Matērijā.

Trīspadsmit likteņstāsti atvērti diskusijai.

Izstādes nosaukums CEĻA ZĪMES. Katru no mums šīs zīmes vedušas savos ceļos, – pa visu Latviju un vēl tālāk, līdz Ālandu salām un Čikāgai. Man tā laime iekrita Mētrienas „Kroļļos”.

Darbi tapuši katram savā radošā nošķirtībā citam no cita. Pēc būtības- katrs darbs ir autora pašportrets, iekļaujot savu domu un izjūtu pasauli. Kam tā ir elēģiska ainava, romantiski ziedi, ekspresīva pilsētas kņada, pašvērtējošs portretējums, mirklīgs putnu kadrējums. Dažam tas ir plastisks dizains ādā, kokā un tekstilā. Kādam tas ir līniju ritms.

Katrs par sevi. Viens otram nepa-

zīstami.

Un tomēr, esam vēl no tās paaudzes, kuriem ir klasesbiedri; ļoti reti, bet ir klases satikšanās. X paaudze. Romantisms, ekspresija, sentiments, racionālisms, empātija – tas mums piemīt.

Ja Jūs ieinteresēja šis ievads izstādē, ieskatieties zemāk ievietotajā linkā.

Klātienē izstāde skatāma līdz 10. decembrim 2023., Rīgas Kultūras un atpūtas centrā „Imanta”, Anniņmuižas bulvāris 29, Rīgā. imantakultura.riga.lv

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=7038826382804861&set=pcb.7038965132790986>

**Cienijamais lasītāj,
lai spēks un izturība
ieklausīties
vienam otrā!
Neatsvešināties!**

Inguna Krolle-Irbe

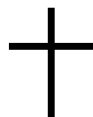
Pieklust steigas soļi baltā dārzā,
Klusumā vējš maigi apkārt san.
Domās skauju baltos dailes putnus,
Sirdī viņu dziesma klusi skan.

/N. Liepiņa/

MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠĪ

Selivans Frolovs, 03.07.2023., 75 gadu vecumā
Teresa Timofejeva, 26.09.2023., 82 gadu vecumā
Irina Grina, 08.11.2023., 57 gadu vecumā
Leokādija Ratkuna, 13.11.2023., 90 gadu vecumā
Ivars Borozinskis, 20.11.2023., 60 gadu vecumā

Lai vieglas smiltis aizgājējiem un patiesa līdzjūtība tuviniekiem
Mētrienas pagasta pārvalde

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.

/M. Jansone/

Izsaku dziļu līdzjūtību
Zigrīdai Borozinskai
sakarā ar dēla Ivara Borozinska
zaudējumu.

Daina Skabarniece

Sociālā palīdzība un pakalpojumi Madonas novada iedzīvotājiem

Sociālā dienesta darbības mērķis ir palīdzēt novada administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarējušām personām, ģimenēm un personu grupām atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmas, sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijās nonākušām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darba spējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā, veikt profesionālu sociālo darbu ar ģimenēm, kuras audzina bērnus, kā arī attīstīt un sniegt iedzīvotājiem sociālos pakalpojumus, pamatojoties uz sociālā darbinieka veiktu personas individuālo vajadzību novērtējumu.

Madonas novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 17 nosaka Madonas novada pašvaldības materiālās palīdzības pabalstu veidus un apmērus, pabalstu piešķiršanas un izmaksas kārtību un to personu loku, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, un kārtību, kādā mājāsaimniecības iegūt tiesības saņemt šos pabalstus. Pabalstus piešķir ģimenei (personai), kura deklarējusi savu pamatdzīvesvietu un pastāvīgi dzīvo pašvaldības administratīvajā teritorijā un atbilst šajos noteikumos minētajiem pabalstu piešķiršanas kritērijiem.

Sociālais dienests piešķir un izmaksā šādus pabalstus:

- Vienreizējs bērna piedzimšanas pabalsts;
- pabalsts nozīmīgā dzīves jubilejā;
- apbedīšanas pabalsts;
- pabalsts svētkos politiski represētām personām;
- pabalsts svētkos Černobiļas AES seku likvidēšanas dalībniekiem;
- pabalsts bērna izglītībai;
- pabalsts veselības aprūpes pakalpojumu apmaksai.

Izvērtējot ienākumus un materiālos resursus, mājāsaimniecība var iegūt šādu statusu:

- trūcīga mājāsaimniecība,
- maznodrošināta mājāsaimniecība,

Trūcīgas mājāsaimniecības ienākumu sliekšnis:

• No 01.07.2023. trūcīgas mājāsaimniecības ienākumu sliekšnis ir 50 procenti no ienākumu mediānas un tas ir 313 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā un 219 eiro katrai nākamajai personai mājāsaimniecībā.

Maznodrošinātas mājāsaimniecības ienākumu sliekšnis:

- pirmā vai vienīgā persona mājāsaimniecībā 376 eiro, katra nākamā persona mājāsaimniecībā 264 eiro.

Mājāsaimniecība, kura nonākusi krīzes situācijā:

- par krīzes situācijā nonākušu mājāsaimniecību atzīstama mājāsaimniecība, kura katastrofas vai citu no mājāsaimniecības gribas neatkarīgu apstākļu dēļ pati saviem spēkiem nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības un tai ir nepieciešama psihosociāla vai materiāla palīdzība.

Pabalsta pieprasītājs atbilstoši deklarētās dzīvesvietas administratīvajai teritorijai Sociālajā dienestā vai Sociālā dienesta darbiniekam pagasta vai apvienības pārvaldes teritorijā iesniedz iesniegumu un citus pabalsta piešķiršanai nepieciešamos dokumentus atbilstoši pieprasītā pabalsta veidam, ja tie Sociālajam dienestam nav pieejami pašvaldības un valsts datu reģistros.

Pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu veidi.

Pašvaldības finansētie/līdzfinansētie sociālie pakalpojumi dzīvesvietā:

- aprūpe mājās;
- ģimenes asistenta pakalpojums;
- dienas centra pakalpojums;
- atbalsta centra pakalpojums;
- psihologa pakalpojums;
- speciālistu pakalpojumi;
- tehnisko palīglīdzekļu nodošana patapinājumā;
- higiēnas pakalpojums;

Aprūpe mājās ir sociālās aprūpes pakalpojums dzīvesvietā, nodrošinot pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbu veikšanā un personīgajā aprūpē personām, kuras vecuma vai funkcionālo spēju ierobežojumu dēļ nevar sevi aprūpēt un kurām nav apgādnieku vai tie slimības, funkcionālo traucējumu, nodarbinātības vai citu objektīvu apstākļu dēļ nespēj saņemt nepieciešamo palīdzību.

Speciālistu pakalpojumi nodrošina bērniem konsultācijas un nodarbības, lai uzlabotu dzīves kvalitāti un sociālo funkcionēšanu, jaunu pamatprasmju, iemaņu apguvi, izglītojošu atbalsta sistēmu un psihosociālu atbalstu.

Pakalpojums ietver:

- mūzikas terapeita nodarbības;
- smilšu spēles terapeita konsultācijas;
- silto smilšu terapeita konsultācijas;

- montesori pedagoga nodarbības;
- kanisterapijas nodarbības;
- fizioterapijas nodarbības;
- logopēda nodarbības;
- ergoterapeita konsultācijas un nodarbības;
- psihologa/psihoterapeita konsultācijas;
- citu speciālistu konsultācijas/nodarbības pēc sociālā darbinieka izvērtējuma.

Pakalpojuma pieprasīšanai bērna likumiskais pārstāvis Sociālajā dienestā iesniedz:

- iesniegumu;
- ģimenes ārsta izziņu par veselības stāvokli un par normatīvajos aktos noteikto medicīnisko kontraindikāciju neesamību;
- nepieciešamības gadījumā psihiatra atzinumu un citu speciālistu rekomendācijas;
- citus dokumentus, ja tie nepieciešami lēmuma pieņemšanai.

Pakalpojums tiek piešķirts, pamatojoties uz sociālā darbinieka veiktu personas vajadzību izvērtējumu un norīkojumu. Sociālais darbinieks uz viena norīkojuma pamata var piešķirt 10 (desmit) nodarbību/konsultāciju reizes.

Kalendārā gada laikā Pakalpojumu par pašvaldības finansētiem līdzekļiem var saņemt par summu, kas nepārsniedz 400 (četri simti) euro.

Pakalpojumu persona var saņemt saskaņā ar Pašvaldības noslēgto līgumu ar Pakalpojuma sniedzēju.

Pašvaldības finansētie/līdzfinansētie sociālie pakalpojumi institūcijā:

- ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā pilngadīgām personām;
- īslaicīga sociālā aprūpe (sociālās gultas) pilngadīgām personām institūcijā;
- ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā bērniem.

Pēc palīdzības var griezties Mētrienas pagasta pārvaldē pie Sociālā darbinieka p.i. Ivetas Čulkovas

Tālruna numurs: 28383670

Darba laiks:

P. 8.00 – 12.00 13.00 – 17.00

C. 8.00 – 12.00

Šai Ziemsvētku naktī,
Kad svecītes mirdz,
Sakiet visu, kas sakāms, sakiet no sirds.
Tas palīdzēs ielīksmot, piedot un lūgt,
Tas palīdzēs visiem daudz labākiem kļūt.

Priecīgus Ziemassvētkus!

Lai spēks un enerģija, veiksmē un izturība un lai laba veselība
nākamajā gadā.

Grāmātvede Ausma Fridrihsone

Tāds paties miers
Un sveču liesmas
No sirds uz sirdi
Gaismu lej.

Viss mazliet pieklusis,
Kur tālumā skan dziesmas
Par Ziemassvētku zvaigzni
Tev un man.

Sirds gaviļē kā bērnu dienās
Un iepukstas kā putnēns mazs.
Drīz katrā sirdī, katrā mājā
Ziemassvētku brīnums nāks!
/I. Muceniece/

**Gaišus, priecīgus
Ziemassvētkus!**

**Laimīgu, darbīgu, veselīgu,
panākumiem bagātu
Jauno gadu!**

Pagasta pārvaldes lietvede
Valda Otvare

Lai aiziet prom pa baltu sniegu
Tās rūpes, kuras nomāc mūs!

Lai Ziemassvētki nāk ar prieku,
Ar cerību – viss labi būs!

It kā nekas nav noticis – tikai viens gads
aizlidojis, atstājot pēdas mūsu sirdīs un
sejās.

Daudz ko paņēmis, daudz arī dāvājis.
Bet mirklī, kad pulkstenis iezvana Jaunā
gada sākumu, ikviena sirds sāk pukstēt
straujāk.

Tas ir mirklis, kad bijušais sasaucas ar
nākotni.

Visi aizgājušie mirklī veido pagātņi, kur
paliek mūsu kļūdas un neveiksmes,
prieki un uzvaras.

Pārdomu brīdī visi klusībā vēlamies
laimi, sapratni mājās un darbā,
labestību un gaismu.

Lai tā notiek!

Laimīgu Jauno 2024. gadu!

Sociālā darbiniece Iveta Čulkova

Lai mums visiem gaiši, mierpilni un
ģimeniski Ziemassvētki!

Novēlu, lai Jaunais 2024. gads nāk
ar patiesu prieka dzirksti, lieliem
sapņiem un nezūd apņēmība ikdienā
radīt brīnumus!

Jaunatnes lietu organizatore
Esmeralda Auziņa-Spiča

Mierpilnus un satīcīgus
Ziemassvētkus, lai Jaunajā gadā
piepildās visi mērķi un kvēlākās
vēlēšanās!

Artūrs Fridrihsone

Neviens jau neatnāks
ar laimi pilnos nēšos,
Neviens no kalna
saules ripu nenovels,
Mums pašiem
jāce! savi nēši plecos
Un pašiem sava saule
debess zilgmē jāpace!

/I. Tora/

**Jaunajā gadā veselību, ticību,
cerību, mīlestību, sapņus un
ieceres piepildot!**

Pasta darbinieces Lāsma un Lelde